

JOURNAL FÜR MENOPAUSE

Beilage für Polen

Journal für Menopause 2000; 7 (Supplementum 2) (Ausgabe für Österreich)

Homepage:

www.kup.at/menopause

**Online-Datenbank mit
Autoren- und Stichwortsuche**

ZEITSCHRIFT FÜR DIAGNOSTISCHE, THERAPEUTISCHE UND PROPHYLAKTISCHE ASPEKTE IM KLIMAKTERIUM

Erschaffen Sie sich Ihre ertragreiche grüne Oase in Ihrem Zuhause oder in Ihrer Praxis

Mehr als nur eine Dekoration:

- Sie wollen das Besondere?
- Sie möchten Ihre eigenen Salate, Kräuter und auch Ihr Gemüse ernten?
- Frisch, reif, ungespritzt und voller Geschmack?
- Ohne Vorkenntnisse und ganz ohne grünen Daumen?

Dann sind Sie hier richtig

JOURNAL FÜR MENOPAUSE

7. Jahrgang 2000
Sonderheft 2/2000
ISSN 1023-0904
Österreich

I. PERSSON ET AL.

Zachorowalność i śmiertelność z powodu raka u kobiet otrzymujących estrogenową i estrogenowo-progestagenową terapię zastępczą – długoterminowe badanie kohortowe przeprowadzone na szwedzkiej populacji kobiet.

J. L. STANFORD ET AL.

Zależność pomiędzy estrogenowo-progestagenową hormonalną terapią zastępczą a ryzykiem zachorowalności z powodu raka sutka u kobiet w średnim wieku.

D. GRADY ET AL.

Hormonalna terapia – zapobieganie chorobom i przedłużanie życia u kobiet postmenopauzalnych.

SUMMARIES

PRACA I. PERSSONA I WSP. PUBLIKOWANA W INT. J. CANCER W 1996 ROKU PREZENTUJE BADANIE KOHORTOWE PRZEPROWADZONE W SZWECJI W POPULACJI KOBIET, KTÓRE OTRZYMYWAŁY HORMONALNĄ TERAPIĘ ZASTĘPCZĄ (HTZ).

Grupa badanych kobiet jest znaczna, obejmuje bowiem 22.597 pacjentek, w tym 2.330 zachorowań na raka i 848 zgonów spowodowanych tą chorobą. Odpowiednia liczebność badanych zapewnia pracy wiarygodność, charakterystyczną dla dobrze zaplanowanych i wykonanych prac kohortowych.

Praca pozwala zatem na przedstawienie wysoce prawdopodobnych sugestii dotyczących relacji pomiędzy długotrwałą HTZ (obserwacje 13-letnie), a występowaniem raka w 16 analizowanych miejscach.

Autorzy potwierdzili wzrost ryzyka względnego zachorowania na raka

sutka przy ponad 10-letnim stosowaniu kombinowanej HTZ (RR=1,4), 5-krotny dla raka endometrium przy stosowaniu samych estrogenów, przy czym należy zaznaczyć, że stosowanie terapii kombinowanej (z progestagenami) nie zwiększało tego ryzyka.

Ryzyko zachorowania na raka wątroby, dróg żółciowych i jelita zmniejsza o się o około 40%. Nie zmieniało się natomiast ryzyko występowania raków: jajnika, szyjki macicy, sromu i pochwy, prostaty, trzustki, nerek, płuc, tarczycy i innych narządów endokrynnych, mózgu oraz melanoma i innych złośliwych nowotworów skóry.

HTZ nie powodowała wzrostu śmiertelności z powodu żadnego z analizowanych nowotworów (również raka sutka i endometrium).

Wyniki prezentowanych badań są zgodne z przyjętą obecnie praktyką postępowania dotyczącego HTZ i mimo, że nie pochodzą z kontrolowanych badań randomizowanych, nie pozostają w sprzeczności z aktualną wiedzą medyczną na ten temat.

Prof. dr hab. Piotr Skałba
Klinika Endokrynologii
Ginekologicznej
Śląska Akademia Medyczna w Katowicach

PRACA J. STANFORD I WSP. PUBLIKOWANA W JAMA W 1995 ROKU DOTYCZY RELACJI POMIĘDZY PRZYJMOWANIEM HORMONALNEJ TERAPII ZASTĘPCZEJ (HTZ), A ROZWOJEM RAKA SUTKA U KOBIET W WCZESNYM OKRESIE PO MENOPAUZIE, W WIEKU POMIĘDZY 50 A 64 LATA.

Badania mają charakter kliniczno-kontrolny (case-control study) i bazują na populacji kobiet rasy kaukaskiej, rezydentek hrabstwa King w zachodniej części Stanu Waszyngton. Badaniami objęto 537 pacjentek z pierwotnym zachorowaniem na raka sutka, które miało miejsce w określonym: 2,5-letnim przedziale czasowym oraz grupą porównawczą 492 kobiet, dobranych na drodze randomizacji, u których nie występował badany nowotwór. Odsetek kobiet przyjmujących HTZ w grupie badanej i porównawczej był podobny, przekraczał 50% i wynosił odpowiednio: 57,6 i 61%. Większość kobiet objętych badaniami przyjmowało skonjugowane estrogeny i octan medroksyprogesteronu.

U kobiet, które przyjmowały kombi-

nowaną terapię estrogenowo-progestagenową nie stwierdzono zwiększenia ryzyka zachorowania na raka sutka, wskaźnik ryzyka (relative odds) wynosił 0,9. Przy porównaniu grup kobiet przyjmujących leki przez 8 lat i dłużej z kobietami, które nigdy leków tych nie stosowały stwierdzono redukcję ryzyka zachorowania na raka sutka u stosujących HTZ (RO = 0,4). Autorzy ostatecznie doszli do wniosku, że stosowanie estrogenów z progestagenami nie powoduje wzrostu ryzyka zachorowania na raka sutka u kobiet w średnim wieku.

Należy stwierdzić, że wyniki te są sprzeczne z danymi pochodzącymi z szeregu innych badań, które dowodzą wzrostu zachorowania na raka sutka u kobiet stosujących długotrwałą HTZ. Obecnie przyjmuje się, że wzrost ten wynosi ok. 30-40%. Być może różnica ta

wynika z przyjętych przez autorów kryteriów wstępnych, które ograniczyły wiek badanych. Należy również podnieść, że praca obejmowała badanie kliniczno-kontrolne i dotyczyła określonej, prawdopodobnie niewystarczająco licznej populacji kobiet, stąd też jej wiarygodność jest mniejsza, niż w przypadku kontrolowanych badań randomizowanych przeprowadzonych w wielu ośrodkach, w różnorodnych populacjach kobiet. W komentarzu redakcyjnym H.O. Adami i I. Persson podnieśli również, że ich zdaniem do analizy niesłusznie włączono raka "in situ".

Prof. dr hab. Piotr Skałba
Klinika Endokrynologii
Ginekologicznej
Śląska Akademia Medyczna w Katowicach

HORMONALNA TERAPIA – ZAPOBIEGANIE CHOROBY I PRZEDŁUŻANIE ŻYCIA U KOBIET POSTMENOPAUZALNYCH.

Ann Intern Med 1992; 117: 1016–37.

HORMONE
REPLACEMENT
THERAPY

Prace naukowe, pseudonaukowe i publikacje w czasopismach, informacje przekazywane w programach radiowych i telewizyjnych na temat roli hormonalnej terapii zastępczej w okresie pomenopauzalnym pełne są sprzeczności, niezgodności, budzą często niepokój i wątpliwości: czy postępowanie to jest korzystne, dla których kobiet jest bezpieczne, dla których ryzykowne, jakie badania należy przeprowadzić przed rozpoczęciem terapii, jak długo można ją kontynuować. Największy oddźwięk społeczny mają doniesienia w popularnych czasopismach czy programach radiowych lub telewizyjnych. Zupełnie naturalnym zjawiskiem jest to, że dziennikarze poszukują tematów lotnych, atrakcyjnych, bulwersujących. Konsekwencją tego jest przedstawianie hipotez jako informacji naukowych, odkrywanie kolejnych leków na raka czy znajdowanie równie licznych przyczyn ich występowania. Charakterystyczne dla popularnych doniesień pseudonaukowych jest widzenie zjawisk jako białe albo jako czarne, nie ma czegoś trochę lepszego czy gorszego, najczęściej jest tylko dobre lub całkiem złe. Te skrajne oceny ogniskują się w całej masie artykułów czy programów dotyczących hormonów – hormonalnej terapii zastępczej czy antykoncepcji doustnej. Kobiety, nie tylko w Polsce są z jednej strony atakowane przez doniesienia, że leczenie hormonalne jest dobre na wszystko, z drugiej zaś, że hormony zabijają, powodują raka, prowadzą do spustoszenia czy zubożenia organizmu. Niekiedy artykuły o zabarwieniu alarmistycznym są autoryzowane przez „autorytety naukowe”. Najbardziej jednoznacznie negatywne oceny formułują ci, których opinie zabarwione są ideologicznie, a ich wiedza o zjawiskach epidemiologicznych wynika z dogłębnej znajomości pacjentek wyłącznie z preparatów mikroskopowych. Te tendencyjne negatywne opinie prowadzić mogą do tego, że kobieta z rakiem jajnika stosująca doustną antykoncepcję,

czy z rakiem jelita grubego otrzymująca hormonalną terapię zastępczą może od lekarzy uzyskać absurdalną informację, że jej choroba jest wynikiem przyjmowania hormonów. Dość często na podstawie przypadkowych obserwacji stawiane są werdykty ogólne, o mocy diagnostycznej badań epidemiologicznych. Niestety, ale o wpływie jakiegś metody terapeutycznej na zdrowie populacji można mówić jedynie na podstawie badań epidemiologicznych, badań jakich w odniesieniu do terapii hormonalnej jeszcze w ogóle w Polsce nie prowadziliśmy. Nie mając własnych danych jesteśmy zmuszeni do korzystania z opracowań dokonanych w innych krajach. Przedstawiana praca jest potężną meta-analizą wielu prac epidemiologicznych dotyczących ryzyka wystąpienia chorób u kobiet stosujących hormonalną terapię zastępczą. Jest to zestawienie powstałych po 1970 roku angielskojęzycznych opracowań dotyczących wpływu terapii estrogenowej i estrogenowo-progestagennej na ryzyko wystąpienia raka sutka, trzonu macicy oraz choroby wieńcowej, wylewu krwi do mózgu i osteoporozy. To bardzo rzetelne i systematyczne opracowanie obarczone może być dwoma błędami. Pierwsze to założenie, że kobiety stosujące HTZ i nie stosujące tej terapii, porównywane w pracach na które powołują się autorzy niniejszego opracowania, reprezentują dwie porównywalne populacje różniące się tylko faktem przyjmowania leków. Jest to założenie błędne, ponieważ na terapię hormonalną decydują się częściej kobiety lepiej wykształcone, bardziej dbające o swoje zdrowie, prowadzące zdrowszy tryb życia. Drugim potencjalnym błędem, jest to, że opracowanie to jest meta-analizą czyli zebraniem danych o różnych populacjach o odmiennych przyzwyczajeniach żywieniowych, o różnym stylu życia. W pracy łączone są populacje stosujące różne preparaty, odmienne sposoby ich podawania. Niezależnie od tych

zastrzeżeń trzeba przyjąć, że opracowanie to, pomimo tego że ma już kilka lat jest bardzo interesujące i może bardzo poszerzyć naszą wiedzę na temat bezpieczeństwa i ryzyka stosowania hormonalnej terapii zastępczej. Praca składa się z dwu części, pierwsza to zestawienie różnych prac oceniających wystąpienie danej jednostki chorobowej kobiet stosujących i niestosujących substytucję hormonalną. Tabelaaryczne zestawienia prac i wyliczonych współczynników ryzyka wystąpienia analizowanych jednostek chorobowych uzupełnione jest każdorazowo krótkim, syntetycznym komentarzem. Ciekawsza jest druga część pracy, w której autorzy oceniają ryzyko wystąpienia poszczególnych schorzeń w całej populacji i w wybranych grupach ryzyka. Najbardziej interesujące są jednak wyliczenia z ostatnich linii tabel B – G, zebrane w tabeli H. W tabelach tych przedstawiono przewidywany czas życia 50-letniej kobiety nie stosującej terapii, stosującej same estrogeny i estrogeny z progestagenami w wersji terapii cyklicznej i ciągłej. Z analizy tych tabel wynika, że niezależnie od lepszej jakości życia kobiety stosujące hormonalną terapię zastępczą żyją przeciętnie dłużej o około jeden rok. Paranoidalne jest natomiast to, że krótszy okres życia prognozowany jest jedynie dla pacjentek z ryzykiem raka sutka stosujących ciągłą terapię estrogenowo-progestageną – terapię, która w świetle najnowszych danych wydaje się być najmniej obciążona ryzykiem rozwoju raka gruczołu piersiowego.

Dr hab. Romuald Dębski

Klinika Położnictwa i Ginekologii
Centrum Medycznego Kształcenia
Podyplomowego
Warszawa

Mitteilungen aus der Redaktion

Besuchen Sie unsere Rubrik

☒ Medizintechnik-Produkte

Neues CRT-D Implantat
Intica 7 HF-T QP von Biotronik

Artis pheno
Siemens Healthcare Diagnostics GmbH

Philips Azurion:
Innovative Bildgebungslösung

Aspirator 3
Labotect GmbH

InControl 1050
Labotect GmbH

e-Journal-Abo

Beziehen Sie die elektronischen Ausgaben dieser Zeitschrift hier.

Die Lieferung umfasst 4–5 Ausgaben pro Jahr zzgl. allfälliger Sonderhefte.

Unsere e-Journale stehen als PDF-Datei zur Verfügung und sind auf den meisten der marktüblichen e-Book-Readern, Tablets sowie auf iPad funktionsfähig.

☒ Bestellung e-Journal-Abo

Haftungsausschluss

Die in unseren Webseiten publizierten Informationen richten sich **ausschließlich an geprüfte und autorisierte medizinische Berufsgruppen** und entbinden nicht von der ärztlichen Sorgfaltspflicht sowie von einer ausführlichen Patientenaufklärung über therapeutische Optionen und deren Wirkungen bzw. Nebenwirkungen. Die entsprechenden Angaben werden von den Autoren mit der größten Sorgfalt recherchiert und zusammengestellt. Die angegebenen Dosierungen sind im Einzelfall anhand der Fachinformationen zu überprüfen. Weder die Autoren, noch die tragenden Gesellschaften noch der Verlag übernehmen irgendwelche Haftungsansprüche.

Bitte beachten Sie auch diese Seiten:

[Impressum](#)

[Disclaimers & Copyright](#)

[Datenschutzerklärung](#)